

DLOUHOLETÁ PRÁCE ŠLECHTITELŮ SE VYPLÁCÍ. VYSOKÁ VÝNOSOVÁ STABILITA HYBRIDNÍCH ŘEPEK DEKALB 2011

Longtime Work of Breeders is Paying Off. High Yield Stability of Hybrid Rapeseeds DEKALB 2011

Ondřej ČERNÝ

MONSANTO ČR s.r.o.

Summary: Hybrid cultivars represent one of the basic pillars of breeding programmes in company Monsanto. In a last year there was registered in our country a restored hybrid DK EXQUISITE, which showed stability and high yield in different types of experiments. A big novelty is a DK Exfile, more robust hybrid of a medium height with strong root system and excellent resistance to lodging. EXOCET is drought resistant and completely adaptable to stress conditions hybrid. EXCALIBUR is a very early and low hybrid.

Key words: winter rapeseed, OGI/INRA, hybrid, yield

Souhrn: Hybridní odrůdy představují jeden ze základních pilířů šlechtitelských programů u společnosti Monsanto. V loňském roce byl u nás zaregistrován DK EXQUISITE, restaurovaný hybrid, který vykazoval v různých typech pokusů stabilní a vysoký výnos. Velkou novinkou je DK Exfile, středně vysoký robustnější hybrid se silným kořenovým systémem a výbornou odolností vůči poléhání. EXOCET je suchovzdorný a zcela přizpůsobivý hybrid stresovým podmínkám. EXCALIBUR je velmi raný a nízký hybrid.

Klíčová slova: řepka ozimá, OGI/INRA, hybrid, výnos

Hybridní odrůdy představují jeden ze základních pilířů šlechtitelských programů u společnosti Monsanto. Program šlechtění je založen na progresivním systému OGI/INRA, který umožňuje vysokou flexibilitu při šlechtění finálních hybridů. V principu se jedná o zavedení samičí sterility do elitní linie za účelem produkce samičích rodičů neschopných vytvořit semena bez opylení samičích rostlin a k získání plně fertálních semen v F1 generaci. Nové hybridy jsou podrobeny intenzivnímu testování, přičemž rodiče nadějných kandidátů se namnoží v přísné izolaci, aby je bylo možno použít k produkci velkého množství semen zaručené kvality. Tento systém šlechtění umožňuje vytvářet různorodé hybridy s vysokou výkonností a především stabilitou v různorodých podmínkách, kde svou konzistentností překonávají i složitější tříliniové hybridy a ostatní systémy.

Šlechtitelské metody se na základě nových poznatků pořád vyvíjejí a vylepšují, čehož jsou důkazem stále nové hybridní DEKALB odrůdy. V loňském roce byl u nás zaregistrován **DK EXQUISITE**, restaurovaný hybrid, který se dneska už běžně pěstuje na provozních plochách. Tento hybrid vykazoval v různých typech pokusů stabilní a vysoký výnos a většinou se umísťoval na prvních místech. V tříletých registračních pokusech překonával celé spektrum kontrolních a ostatních hybridů. Především ukázal výbornou adaptabilitu na stresové podmínky, které postihly naše pěstitele v sezóně 2008 a 2010, kdy se obstojně vyrovnal jednak s tlakem chorob a po letošní zímě byl hodnocen i jako jeden z nejodolnějších hybridů vůči vymrzání a vyzimování. Provozní plochy, kde se může odrůda chovat odlišně od pokusů, nám také potvrdily, že DK Exquisite přináší pěstiteli nejen vysoký výnos při vysoké olejnatosti, ale především ziskovost, což je hlavní důvod, proč se DK Exquisite zasel na významných plochách u našich pěstitelů. Z pohledu nároků na stanovištní podmínky nemá žádné vyhraněné nároky a přizpůsobí se jak chladným, tak teplým podmínkám. Pokud je pěstován ve standardní intenzitě pro hybridy při nižším výsevu, můžeme očekávat silné větvičkové rostliny od spodních pater, které zabezpečují vysoký výnos na dané lokalitě.

Velmi významným počinem v oblasti šlechtění je zbrusu nový restaurovaný hybrid, který vznikl ve spolupráci německého a francouzského šlechtění s názvem **DK EXFILE**. Záměrem šlechtitelů bylo vytvořit hybrid s neomezeným výnosem pro oblast střední Evropy. Po tříletém registračním cyklu se potvrdila jeho výjimečnost a po tři roky nenašel konkurenta, který by ho překonal. Výnosově se umístil na prvním místě a zanechal za sebou jednak nové, ale i tradičně pěstované hybridní odrůdy. DK Exfile je středně vysoký robustnější hybrid se silným kořenovým systémem a výbornou odolností vůči poléhání. Je středně raný s dobrým zdravotním stavem, odolávající zejména phomě a dalším stonkovým chorobám. Výnosový potenciál je zde vysoký a k tomu je zapotřebí přizpůsobit I agrotechniku, vyžaduje vysokou intenzitu a lokality s dobrou zásobeností živin a vláhy. Při splnění těchto podmínek můžeme očekávat nadlimitní výnos semene a oleje z hektaru. Tento hybrid byl v tomto období čerstvě registrován a objeví se už na jaře v nabídce společnosti Monsanto jako novinka.

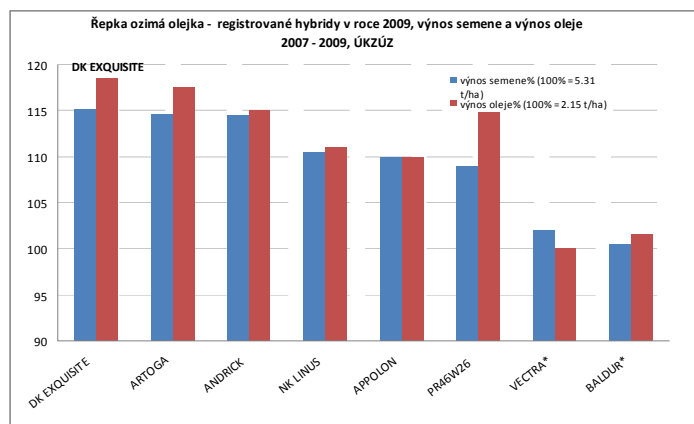
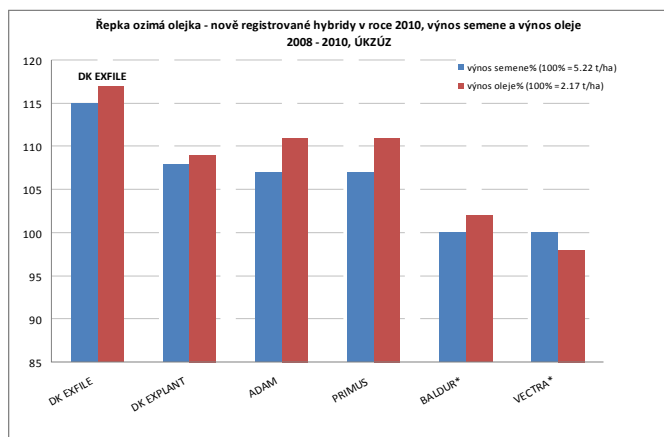
Nezanedbatelnou součástí našeho portfolia je suchovzdorný a zcela přizpůsobivý hybrid stresovým podmínkám **EXOCET**. Tento vyšší, středně raný hybrid je určen pro pěstitele v oblastech, kde lze očekávat přísušky a je vhodný také pro pěstování řepky na méně úrodných pozemcích s lehčími půdami a nízkou hladinou spodní vody. Exocet prokázal své výborné vlastnosti u našich jižních sousedů, na Slovensku a zejména v Maďarsku, kde jednoznačně patří dlouhodobě mezi výnosově stabilní hybridy v severovýchodních, centrálních a jižních oblastech Maďarska.

Dalším pilířem DEKALB portfolia je velmi raný, nízký hybrid **EXCALIBUR**. Má krátkou vegetační dobu, s možností vysévat na konci agrotechnického termínu a včasnou sklizni. Vytváří nižší homogenní porost odolávající poléhání. Na rozdíl od předešlého hybridu není příliš vhodný do lehkých půd a naopak se velmi dobře přizpůsobuje těžším půdám, zamokřenějším a chladnějším lokalitám.

Závěr

V tomto příspěvku jsem v krátkosti shrnul, jak je u naší společnosti důležitá oblast šlechtění, která neustále přináší inovace. Vedle tradičních praxí osvědčených hybridů jako je Exocet, Excalibur, jsme přinesli za poslední dva roky další výnosově stabilní hybridy jako je DK Exquisite a úplnou novinku DK EXFILE. Oba novější hybri-

dy jsou významným krokem vpřed a přínosem pro praxi. Tento vzájemně propojený vztah na počátku šlechtění a na konci, kde pěstitel hodnotí vložené vstupy a výstupy při pěstování řepky, nám umožnil zpětně ověřit, jak přínosné pro praxi jsou DEKALB řepky.

DK EXFILE

EXOCET

DK EXQUISITE

EXCALIBUR

Kontaktní adresa

Ing. Ondřej Černý, MONSANTO ČR s.r.o., Manažer technického rozvoje osiv, ondrej.cerny@monsanto.com, tel. 602 550 742, Brno Business Park, budova B, Londýnské náměstí 856/2, 639 00 Brno